

זכרונות מן העתיד הקרוב

מצא נ. אלתרמן

לחמותו של מנחם רוצמבר

אתם מכינים? לא הכינו בנפשתי
 והו מנחם רוצמבר, נבון, חכם, יסורן שלי
 (גם לפליטונים יש נכונים משלכם),
 וזהו הקובץ. אל תפחד מן ה' הוא לא
 יסרד אותך וזן רב, לא ילך אונדך
 עד הסוף. מיד תהיה הפשי לרוח מהר
 כרוצנך, ובכן, הולך אתה, מנחם, ברוח
 חובות ושנאת את האויב השמור (הו'
 שב — איך לילה, איך לילה! והלילה
 הנחמד באמת, אף הוא נענה למחמאה
 ולוחש — איך ברנש, איך ברנש!
 וכך אתם הולכים יחד ונתנים זה מזה,
 ותחילת הידידות ביניכם — בטמש
 או בשש בערב. כאשר פכש העיר את
 זנבה החשמלי, כמנום גדול והשמים
 — הישנים ביום והמתעוררים בלילה
 — התחילו לסדר את הכוכבים שלהם,
 וישבת עיפה ואפור על גווטרת בית
 קפה קטן. למולך עמדה כוס תה עם
 לימון, ואתה נראית אפילו יותר עצוב
 ממנה!

עניים גדולות ושחורות, זקן שיבה דליל
 וחד, פנים שחומים ושפועי לחי ושתני
 פאות ארוכות ומסולסלות. למראה
 המסורתי הזה התהפך ימי משמחה —
 תמנני! תימני טהור! האמינו לי, רבו
 מי כי מעולם לא שמחתי על התנ
 מים כמו באותו רגע.
 — חביבי, — צעתי אליו, — מר
 שיני היחיד, איפה רחוב אחד העם?
 שתי העינים הגדולות כבו מרוב
 החשמל אשר מסביב.
 — רחוב אחד העם? כן, יש במוב
 כזה, אבל הרחקת ללבם, ארזוני, עליך
 לנסוע לעיר העתיקה, לא יותר מחצי
 שעה ברכבת התחתית. אולי רוצה אתה
 ששכני נעלים?
 — אבל, התחננתי, תימני יקר,
 אין לי צורך בשרכים. אמור לי איפה
 אני, מי אני, מתי אני? השומע אתה —
 פתי מים קמוצה, תו פתוחה, יוד
 סתם!
 — בהל אביב אתה, יקרתי, בעתיד
 הקרוב.
 קתאום פרץ מינאפון מתוך הקיר
 והברז — כל יהודי חייב ללעוס גומי
 מתוצרת הארץ. זוהי סיסמתנו לשנת
 אלה. השע מאות שבעים וחמשה!
 אז הבינותי כי נפילתי בפת
 צנחתי כמתעלה ליד התיפני והוא
 הזמן הטוב, לטפ את האש ולחש בפני
 חסר השנינים:
 — שש, שש, שש, כמנחה. כי הגה מר
 לרב אליו שוטר ולי אסור להמציא
 בהתקנות אחרות. הציגתי להפקד
 אני עשרות בשנים אני נושא את עבוד
 השחוקים הנה ועוד לא סכרתי את את
 החצי נשכ פה בחדר נאחך כך, תבוא
 אתי, אל הליפץ שלי.
 קול תזמורת פרץ מהחלון. אנשים
 קראו הורה והניפו את כובעיהם. על
 הפביש צעד המון שמח וצעיר.
 — מה השמחה? — שאלתי.
 והוקן ענה לי בלחישתו:
 — היום נטעו את העץ הראשון
 בגן-מאור.

המערבולת סתפה גם אותנו. בדרך
 משבתי כי טוב בכל זאת שנתגלגלתי
 הגה וזכיתי לראות נפלאות באלה הזמן
 משך איתי אחריו, כי עם לישון הניעה.
 באחת הפגזות נשנן אולי שתי נערות
 צעירות והדביקו סרט על דש בגדי.
 נתתו לתן הצי נרוש וקראתי את
 הכתוב על הפקא: לטובת הספרות
 העברית המתנוונת.
 פפתי גדלה ויפתה העיר קל אביב!
 על השמש
 מקרה מוגר ומעניין קרני בדרך.
 אבל לפני כן קרה אותי מקרה מעניין
 יותר.
 כאשר נקרונוו הרחובות, (מן הכי
 פר התנשאה יללת התנים האחרונים
 היינו הולכים עדיין. על אחד הנשרים
 נתקלנו בחבורת אנשים, שנשענו למע
 קה והביטו היממה בכוננה עצומה,
 באלו היו שוליים דקים בחפץ או פטר
 אים ממחלת ים. כמעט עברתי עליהם,
 בלי לשים לב אפילו אך הם פנו אלי
 פתאום, כולם כאחד ואמרו במקלחת
 רבוך ותנועה:
 — אולי אתה הוא זה אשר לבואו
 מחכים אנה?
 אמרתי:
 — אולי.
 מיד חזרו ופנו אלי עורף והוסיפו
 להביט בימים.
 זה העליב אותי כמובן.
 — הקשיבו, — הודעתי להם, —
 אם אתם נוהגים כך כאנשים הנוגים,
 הריני הולך לרדכי, ואתם רשאים לפרש
 את לבתי בכסדרתי לחי מוסרית.
 — אל תבעם, — לחש לי חתימני,
 — אלה הם משחקים עבריים, ארטיס-
 טים.
 — משחקים עבריים? ולמי הם מחכים
 פה?
 — למחזה עברי מקורי, — ענה
 החימני, — ארבעים שנה ויותר הם
 עומדים כבר ככה, המסכנים.
 אז כערה המתה, אפשר לומר, להש
 הית.
 — ארזוני הנכבדים — אמרתי —
 נא לבאר לי בזה, מדוע לא האמתם
 לי, כאשר הודעתי לכם כי אולי אני
 הוא זה אשר לו אתם מחכים, אולי
 אני באמת מחזה מקורי. האם אינני
 ראוי לתשומת לב?
 הם ענו שוב במקלחת רבוך ותנועה:
 — לא, אינך מעורר בנך אמונ, אתה
 אמרת — אולי וזה סימן כי אינך
 בטוח בפותחך. צריך להיות חצוף,
 חביבי, ובפגזים נניד לך, כי גם
 התוצפה לא תועיל צריך להיות בעל
 פשרון, אבל פסאגים נניד לך, כי גם
 הכשרון לא יועיל. השוב נא בעצמך
 מה תועלת בכשרון. אם עליך לקפל
 בשלש מערכות את בנין הארץ, את
 תולדות הציונות, את שאלת הפרט

והקבוע, את הפרע בין האיריאל והמ
 ציאות, את המלחמה בין העיר והכפר,
 את ההתנגשות בין היהודי והאדם,
 בין אורחות המולדת ואורחות העולם,
 בין תוצרת הארץ ותוצרת הזון, נוסף
 לזאת — אהבה, בניה, אבות ובנים,
 שאלת חיי המשפחה, והעיקר — תפ
 קידים טובים לכל חבדי הלהקה. גמרנו.
 — האם חזקה היא להכניס את כל
 זה לתוך מחזה אחד? — שאלתי
 בתמימות.
 — כן, — ענו לי, — מחזה מקורי
 ראשוו מחיי הארץ צריך להקיר את
 הכל ולהיות ראוי לשמו.
 — אולי כדאי, אם כך, להתחיל ישר
 מן המחזה השני? — אמרנו בהי
 סוס.
 תשובתם היתה חותכה:
 — במחזה עברי שני אין לנו צו
 רך. אחריו המחזה הראשון נמשך בין
 בה ובה בדרמות מתורגמות.
 — ודרמטה עברית זו, הראשונה
 והמקיפה את הכל, צריכה להיות גם
 טובה? — שאלתי.
 — כמובן, — אמרו בשמחה. —
 מחזות ביננוניים ורעים ישנם מן המר
 כן בריב-רטואר האירופי.
 — רבותי, — אמרתי, — יש לי
 הצעה היגיונית, שהיא מסכנה ישרה
 מכל שיחתנו: במקום לעמוד ולחכות
 על הנשר, אולי תשליכו את עצמכם
 אל תוך הנהר?
 לזאת לא באה כל תשובה.
מה לעשות?
 בבוקר המעברתי במצב רוח בלתי
 אנוש. כל הליכה בהלני אומי הלומות
 וועה, שקשה לתאר אותם בעט נובע,
 וכשפסקתי ללכת את עיני וראיתי
 כי תימני שלי איננו, הרגשתי את
 עצמי בגוד סאך בעולם. יותר מני
 בחדר.
 סבבתי בעע רעש הרחוב נמוכרי
 העתיקים הבטיחו כי "חדשות מענינות
 היום" הפעם האמתית להם בכל לב,
 כי מרוב החדשות הצפונות לי פתרות
 אפילו לצאת העירה. לאן לפנות עכ
 שיו? בני להאזין? אל אינה מוסר
 לרנץ? אל ועד הקהל? התימני ספר
 לי כי הפקידים יהיה שם בכל מי
 שמרניו אותם ומבקשים מאתו לכוא
 שנית לאחד תחית המתים. אל ערית
 מל-אביב? שם שורת סבוכה רבה.
 באי כה השמאל הורשים בכל תוקף
 שספנו לפני הבחירות, והימן ששמש
 באינטים מודיע, כי אם יהיה עוד
 שספנו אחד לטובת השמאל, צריך
 לשים סוף סוף את התעול. אולי לפנות
 לאגודת הסופרים? לא, שם עסקים עכ
 שיו ביובל השבקים של המשורר הצעיר
 אברהם ברנרס. אולי לרוץ להרסה?
 אבל אינני פצוע כלל, הייתי נבון אפד
 לי לפצוע את ידי באולה, אבל נוכרתי
 כי אף אם אבוא לשם בראש כרות לא
 יקפלו אותי מפני שאין לי שילוני
 כפיסי. הנה תליאביב, תליאביב!
 יאז עזה רעיון במוחי. איך למעור
 בת העתון. גם בומני היה זה המקום
 התיודי, שאליו היו באים לא רק כל
 מר נפש והנלה רוח, אלא גם בני אדם
 סתם, שנתעורר בהם הרצון לשוחח
 קצת על עיני דיומא. הלא הכל יוד
 עם, כי בעתונים עסקים באמת רק
 פיעלי הדפוס, בעוד אשר חברי המעור
 בת יושבים במשך כל היום ומחכים
 לאורחים.

רומן מחיי הארץ

הרבה סובבתי בעיר, הרבה טעיתי
 וישאלתי עד אשר הגעתי למקום שוב
 הצייתי החובות, התחלתי על קליפות
 כאנאנה, נהרתי פמטע על ידי מבר
 נית העורה המהירה, נאסרתי פעמים
 בעאן התקפלות בלתי הוסית, ברחתי
 מפני אדם שרצה למכור לי מיקרור
 שסוף, התוכחתי עם שלשה אנשים על
 שאלת "העברה", שתינו מיין וקבלתי
 כאב ראש.
 כאשר הגעתי לבסוף, כושל ועיה,
 עד בית המערכת, ראיתי שלט גדול
 קבוע על הדלת:
 לוודוויקס הכניסה אסורה!
 ברגע זה הייתו כבון לעזעו זעפת
 יאיש מרה, אבל מיד התביישתי והבי
 ננתי, שהתקובת אינה מכוונה אלי.
 זה השכלול האמתי הראשון שראיתי
 בעתיד הקרוב! — חשבתי בשמחה.
 המערכת ריקה וראי מקהל אובל הלתי
 קבל אצל העורך בלי כל תור ולשוחח
 אתו באות נפשי.

הסמאציה מתפוצצת

והוא תשאלו את מנדל מדוע בכל
 זאת שמח הוא כל כך, כפי המסופר
 עליו בהקדמה, ומדוע הוא הולך בלי
 לה ושר בקול רם, לא תשמעו מפיו
 תשובה מוחלטת. פעם יאמר כי לא
 שמח הוא אלא עצוב, ועל כן הוא
 שמח, מפני שהוא אהב את העצב
 פעם יאמר, שטוב יותר להיות שמח,
 לפי הטבע מאשר להיות עצוב. לפי
 האנפיה, ופעם יאמר שההקדמה בכלל
 היתה מיותרת, ופעם אחרונה יאמר
 שיניחו לו סוף סוף ולא ישאלו שא
 לות, מפני שהפליטון נגמר.

החלתי עובר בחדרים ותמה על

השכלולים הטכניים.
 הפליא אותי ביהוד אופן גדול, המס
 תובך לאט, ושתל תבנות גדולות לן
 מימין ומשמאל.
 — זהו לגלל ההיסטוריה, — הסביר
 לי המזכיר, ובשתי התיבות נמצא סכום
 כל חדשות העולם של כל זמני העבר
 והעתיד. רואה אתה כי אין הן רבות
 על כך, כפי שנדמית מראש. מעשית
 אין, אנו עוקים לסוכנויות הטלגרף
 הנלגל מעביר לאש לאש את החדשות
 מתיבת-האקטואליות לתוך תיבת-המק
 ס והחומר אינו הולך לאבד. לאחר מכן
 זור שלם אנו משתמשים בו שוב, הרי
 את אתה? בידעות אלה, מלרמניה, למד
 של, השתמשו כבר בימי הביניים.
 אין לומר, כי הקשבתו להסברה:
 הייתי עיר מאור וישבתי לנוח על
 צורה גדול בווית החדר. החוקתי נפ
 רוח דולק בירי ואסרתי להצית כן
 סאגרה.

החלתי עובר בחדרים ותמה על

החלתי עובר בחדרים ותמה על
 השכלולים הטכניים.
 הפליא אותי ביהוד אופן גדול, המס
 תובך לאט, ושתל תבנות גדולות לן
 מימין ומשמאל.
 — זהו לגלל ההיסטוריה, — הסביר
 לי המזכיר, ובשתי התיבות נמצא סכום
 כל חדשות העולם של כל זמני העבר
 והעתיד. רואה אתה כי אין הן רבות
 על כך, כפי שנדמית מראש. מעשית
 אין, אנו עוקים לסוכנויות הטלגרף
 הנלגל מעביר לאש לאש את החדשות
 מתיבת-האקטואליות לתוך תיבת-המק
 ס והחומר אינו הולך לאבד. לאחר מכן
 זור שלם אנו משתמשים בו שוב, הרי
 את אתה? בידעות אלה, מלרמניה, למד
 של, השתמשו כבר בימי הביניים.
 אין לומר, כי הקשבתו להסברה:
 הייתי עיר מאור וישבתי לנוח על
 צורה גדול בווית החדר. החוקתי נפ
 רוח דולק בירי ואסרתי להצית כן
 סאגרה.

החלתי עובר בחדרים ותמה על

החלתי עובר בחדרים ותמה על
 השכלולים הטכניים.
 הפליא אותי ביהוד אופן גדול, המס
 תובך לאט, ושתל תבנות גדולות לן
 מימין ומשמאל.
 — זהו לגלל ההיסטוריה, — הסביר
 לי המזכיר, ובשתי התיבות נמצא סכום
 כל חדשות העולם של כל זמני העבר
 והעתיד. רואה אתה כי אין הן רבות
 על כך, כפי שנדמית מראש. מעשית
 אין, אנו עוקים לסוכנויות הטלגרף
 הנלגל מעביר לאש לאש את החדשות
 מתיבת-האקטואליות לתוך תיבת-המק
 ס והחומר אינו הולך לאבד. לאחר מכן
 זור שלם אנו משתמשים בו שוב, הרי
 את אתה? בידעות אלה, מלרמניה, למד
 של, השתמשו כבר בימי הביניים.
 אין לומר, כי הקשבתו להסברה:
 הייתי עיר מאור וישבתי לנוח על
 צורה גדול בווית החדר. החוקתי נפ
 רוח דולק בירי ואסרתי להצית כן
 סאגרה.

החלתי עובר בחדרים ותמה על

החלתי עובר בחדרים ותמה על
 השכלולים הטכניים.
 הפליא אותי ביהוד אופן גדול, המס
 תובך לאט, ושתל תבנות גדולות לן
 מימין ומשמאל.
 — זהו לגלל ההיסטוריה, — הסביר
 לי המזכיר, ובשתי התיבות נמצא סכום
 כל חדשות העולם של כל זמני העבר
 והעתיד. רואה אתה כי אין הן רבות
 על כך, כפי שנדמית מראש. מעשית
 אין, אנו עוקים לסוכנויות הטלגרף
 הנלגל מעביר לאש לאש את החדשות
 מתיבת-האקטואליות לתוך תיבת-המק
 ס והחומר אינו הולך לאבד. לאחר מכן
 זור שלם אנו משתמשים בו שוב, הרי
 את אתה? בידעות אלה, מלרמניה, למד
 של, השתמשו כבר בימי הביניים.
 אין לומר, כי הקשבתו להסברה:
 הייתי עיר מאור וישבתי לנוח על
 צורה גדול בווית החדר. החוקתי נפ
 רוח דולק בירי ואסרתי להצית כן
 סאגרה.

החלתי עובר בחדרים ותמה על

החלתי עובר בחדרים ותמה על
 השכלולים הטכניים.
 הפליא אותי ביהוד אופן גדול, המס
 תובך לאט, ושתל תבנות גדולות לן
 מימין ומשמאל.
 — זהו לגלל ההיסטוריה, — הסביר
 לי המזכיר, ובשתי התיבות נמצא סכום
 כל חדשות העולם של כל זמני העבר
 והעתיד. רואה אתה כי אין הן רבות
 על כך, כפי שנדמית מראש. מעשית
 אין, אנו עוקים לסוכנויות הטלגרף
 הנלגל מעביר לאש לאש את החדשות
 מתיבת-האקטואליות לתוך תיבת-המק
 ס והחומר אינו הולך לאבד. לאחר מכן
 זור שלם אנו משתמשים בו שוב, הרי
 את אתה? בידעות אלה, מלרמניה, למד
 של, השתמשו כבר בימי הביניים.
 אין לומר, כי הקשבתו להסברה:
 הייתי עיר מאור וישבתי לנוח על
 צורה גדול בווית החדר. החוקתי נפ
 רוח דולק בירי ואסרתי להצית כן
 סאגרה.

החלתי עובר בחדרים ותמה על

החלתי עובר בחדרים ותמה על
 השכלולים הטכניים.
 הפליא אותי ביהוד אופן גדול, המס
 תובך לאט, ושתל תבנות גדולות לן
 מימין ומשמאל.
 — זהו לגלל ההיסטוריה, — הסביר
 לי המזכיר, ובשתי התיבות נמצא סכום
 כל חדשות העולם של כל זמני העבר
 והעתיד. רואה אתה כי אין הן רבות
 על כך, כפי שנדמית מראש. מעשית
 אין, אנו עוקים לסוכנויות הטלגרף
 הנלגל מעביר לאש לאש את החדשות
 מתיבת-האקטואליות לתוך תיבת-המק
 ס והחומר אינו הולך לאבד. לאחר מכן
 זור שלם אנו משתמשים בו שוב, הרי
 את אתה? בידעות אלה, מלרמניה, למד
 של, השתמשו כבר בימי הביניים.
 אין לומר, כי הקשבתו להסברה:
 הייתי עיר מאור וישבתי לנוח על
 צורה גדול בווית החדר. החוקתי נפ
 רוח דולק בירי ואסרתי להצית כן
 סאגרה.